

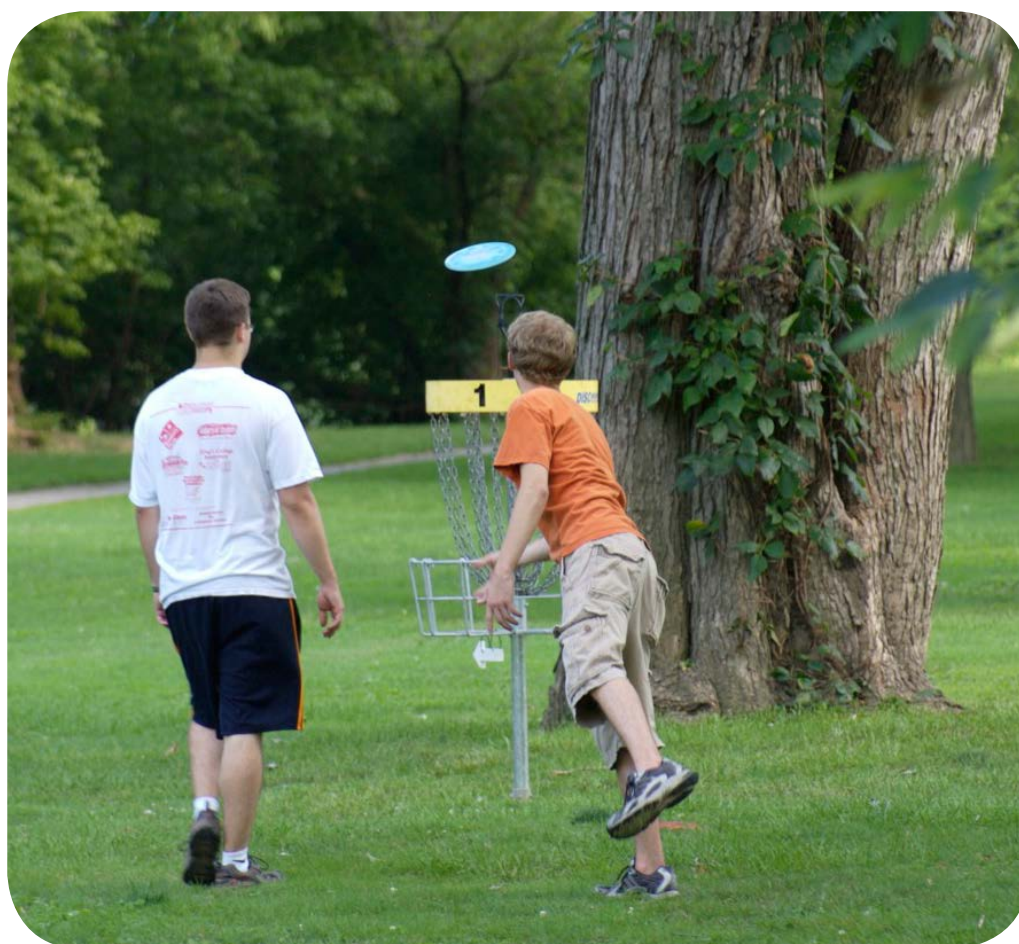

MARIESTAD

Dnr: KS 2013/0229
Datum: 2014-02-26

Mariestads kommun
Kommunledningskontoret
Utvecklingsenheten
Stadshuset, Kyrkogatan 2, 542 86 Mariestad
Tel vxl: 0501-75 50 00

Utredning: Etablering av disk golfbana i Mariestad

Inledning	4
<i>Bakgrund</i>	4
<i>Disposition</i>	4
<i>Korpen Mariestad</i>	4
Banors utformning	5
<i>Tävlingsbana</i>	5
<i>Fritidsbana</i>	5
<i>Banans kvalité och lokalisering</i>	5
<i>Banläggning</i>	6
Hålets komponenter och samband	6
<i>Tee</i>	6
<i>Fairway</i>	6
<i>Greenq</i>	6
<i>Placering</i>	6
<i>Blinda hål</i>	6
<i>OB</i>	7
<i>Dog Leg</i>	7
<i>Parsättning</i>	7
Anläggning och utrustning	7
<i>Markarbete</i>	7
<i>Skötsel och underhåll</i>	7
<i>Korgen</i>	8
<i>Utkastmarkering</i>	8
<i>Anslagstavla</i>	8
<i>Samlingsplats</i>	8
Möjlig lokalisering i Mariestad	9
<i>Högelidsskolans närområde</i>	9
<i>Johannesberg</i>	9
<i>Sjukhusbacken</i>	10
<i>Snäpen frilutfsområde</i>	10
Översiktlig kostnadsberäkning	11
<i>Mark</i>	11
<i>Banutrustning</i>	11
<i>Anläggning</i>	11
<i>Drift och underhåll</i>	11

Inledning

Bakgrund

Anders Hultén-Olofsson, Madlyckevägen 52, Mariestad har i ett medborgarförslag föreslagit att Mariestads kommun ska etablera en bana för sporten disk golf även kallat frisbeegolf i Mariestad.

Kommunstyrelsens arbetsutskott gav 2013-06-27 utvecklingsenheten i samverkan med fritidschefen i uppdrag att bereda medborgarförslaget.

Utvecklingsenheten har under hösten 2013 i samverkan med fritidschef Tomas Ekström utrett möjligheten att anlägga en disk golfbana i Mariestad.

Disposition

I en första del beskrivs sporten i dess helhet, hur banor ser ut, vad de innehåller och hur sporten spelas mm.

I del två ges förslag till lämplig placering av banan. De olika förslagen motiveras utifrån för- och nackdelar.

Kostnader för anläggande av banan samt drift och underhåll beskrivs i den sista delen av dokumentet.

Korpen Mariestad

Korpföreningen Mariestad - Korpen har tidigare lyft tankar på att anlägga en 9-håls disk golfbana i anslutning till sin verksamhet i Johannesbergsområdet. Sommaren 2013 försattes fastighetsägaren till Johannesbergsområdet, Lillängen 2:1 i konkurs.

I väntan på ny fastighetsägare har Korpen Mariestad avvaktat med sina utvecklingsplaner men vidhåller att det fortfarande är intressant med en disk golfbana i deras verksamhet.

Innova DiscGolfPark

DiscGolfPark by Innova är en helhetslösning för discgolf, i konceptet ingår korgar, utkastplatser, hålskyltar och professionell bandesign. En kontakt har etablerats i företaget som har bistått med information och översiktliga ekonomiska kalkyler.

Banors utformning

Tävlingsbana

En tävlingsbana utgör 9 eller 18 hål med en medellängd av 80-120 meter per hål. Inget hål bör vara kortare än 60 meter eller längre än 200 meter, i undantagsfall kan hål anläggas längre än 200 meter.

Tävlingsbanan kan givetvis även användas av rekreationsspelare, en bana med 18 hål upptar vanligtvis ett område om ca 8 hektar.

Fritidsbana

En fritidsbana är vanligtvis en korthålsbana, ofta i anslutning till en campingplats, skola eller liknande. Fritidsbanan är mer lämpad för rekreationsspelaren och nybörjaren men kan även användas som träningsbana för mer avancerade utövare.

Banan består av 9 eller 18 hål med en medellängd mellan 50-80 meter per hål. En bana med 9 hål behöver ta ca 3 hektar i anspråk.

Banans kvalitet och lokalisering

Diskgolfbanor brukar oftast finnas i park- eller skogsmiljöer. Banor som anläggs från grunden är ytterst ovanligt, med anläggande av gräsytor och plantering av träd, då det är betydligt mer kostsamt. Diskgolf är också till stor del beroende av träd, vilka fungerar som hinder.

Diskgolfbanan tar relativt mycket plats, banan får inte vara i konflikt med andra verksamheter, t.ex. lekplatser, badplatser, vägar eller bostadsområden.

Platsen kan med fördel ha en del höjdskillnader och träd för att bli en utmanande bana. Marken bör helst inte bestå av berg eller stenar eftersom underlaget förstör diskarna. Alltför fuktiga områden bör undvikas pga blöt och lerig mark, allmän vantrivsel, mygg etc.

Den ideala platsen för en diskgolfbana är en sparsamt frekventerad, något kuperad park med kortklippt gräs och träd av varierad storlek i grupper eller som solitärer. Platsen bör ligga någorlunda centralt eller med möjlighet att färdas kollektivt till banan.

Miljöer där man bör undvika att lägga en bana är främst:

- Miljöer med mycket andra verksamheter, t.ex. lekplatser, grillplatser etc.
- Alltför välbesökta parker (solbadare, joggare, hundar osv)
- Alltför öppna eller trädrika marker.
- Steniga marker.
- Hällmarker.
- Fuktiga marker.
- Marker med mycket taggbuskar.
- Saknas resurser till röjning och fortlöpande kötsel ska vildvuxna områden med sly, högt gräs o.d. undvikas.

En bana med högre markvegetation innebär att spelet försinkas av ett ständigt letande efter försvunna diskar.

Banläggning

För att få en omväxlande och intressant bana gäller det att utforma hålen på olika sätt, detta kan göras bl.a. genom:

- Hålens längd
- Olika kurvor
- Höjdskillnader
- Öppet eller tätt

Hålets komponenter och samband

I diskolf består ett hål av tre delar, tee, fairway och green.

Tee

Tee eller utkastplatsen är den plats där det första kastet, utkastet, görs vid ett hål. Tee består av en utkastmarkering, eventuell slityta och en utkastskylt.

Utkastplatsen bör vara en jämn yta fri från hinder för att tillåta en ostörd ansats och kaströrelse. Slitytan är ett slittåligt och greppvänligt underlag, vilket kan vara det naturliga underlaget eller nytt material, t.ex. packat stenmjöl eller greppvänlig betong.

Fairway

Fairway, eller spelfältet, är ofta något oklart avgränsad och kan se ut på många olika sätt beroende av hur hålet ser ut. Om fairway klipps till skillnad mot marken bredvid blir den mer markerad.

Fairway är fritt från svårspelade områden som större buskage, skogsdungar mm. Ett hål läggs så att gångvägar, lekplatser eller liknande med god marginal hamnar utanför fairway.

Green

Den del av fairway som är närmast hålet kallas green. Greenen bör vara fri från buskar, träd och andra hinder inom en radie av fem meter från korgen. Marken allra närmast korgen bör inte luta alltför mycket för att eventuella missade puttar inte ska rulla iväg för lätt.

Placering

Hålen placeras så de kommer i följd utan alltför stora avstånd mellan dem för att minska transportsträckor. Det sista hålet på banan bör avslutas i anslutning till hålets första tee.

Blinda hål

Hål där korgen eller stora delar av fairway inte syns från utkastplatsen kallas blinda hål. Blinda hål bör undvikas pga. att spelare och andra männisikor riskerar att träffas av diskar då kastaren inte har överblick över banan.

OB

OB (Out of bounds) är ett område utanför fairway där disken inte får stanna efter ett kast. Om disken hamnar OB får spelaren bära tillbaka diken till den plats där disken lämnade fairway. Spelet fortsätter från OB-gränsen och spelaren får plikta med ett straffkast.

Oftast är sjöar, vattendrag, bilvägar, större gångvägar, lekplatser och liknande områden OB.

Dog Leg

Mandatory Dog Leg (obligatoriskt plikt-kort) innebär att ett hinder (vanligtvis ett stort träd) måste passeras på bestämd sida. Dog Leg kan användas när man vill undvika att spelarna kastar över ett speciellt område eller för att tvinga spelarna till ett speciellt kurvkast. Dog Leg är vanligtvis något man använder sig av i nödfall, målsättningen bör alltid vara att styra kasten på ett naturligt sätt.

Parsättning

Hålen på en bana är försedd med par precis som i t.ex. golf. Med par menas ett acceptabelt antal kast på ett hål. Acceptabelt varierar naturligtvis beroende av spelarens skicklighet och även väder. Par brukar sättas som utgångspunkt från en manlig seniorspelare av tämligen god klass under normala väderförhållanden. Några fastställda regler för parsättning finns inte inom diskgolven.

Vägledande och ungefärliga rekommendationer hur par sätts utifrån hålens längd:

Kortare än 75 m - Par 2

75-150 m - Par 3

Längre än 150 m - Par 4

Det är givetvis inte bara längden som avgör parsättningen utan även faktorer som påverkar svårighetsgraden t.ex. om hålet är öppet eller tätt.

Anläggning och utrustning

Markarbete

Det anläggningsarbete som behöver göras för en bana är att gräva gropar för att kunna gjuta fast hålen. Utkastytor behöver jämnas till och förses med någorlunda halkfritt material, t.ex. stensmjöl eller betongplattor om inte det naturliga underlaget uppfyller önskemålen. Utkastmarkeringen ska gjas fast.

En anslagstavla kan eventuellt snickras till och ska sedan också gjas fast. Vegetationen behöver ofta justeras, gräsytor behöver kanske ordnas. Vissa områden är kanske för täta och behöver röjas.

Skötsel och underhåll

En bana behöver skötsel, även om banans skötsel i form av gräsklippning och röjning är begränsad behöver den ses över då och då. Korgar behöver ibland repareras, utkastytor jämnas, träd som vuxit sig breda behöver ansas osv.

I miljöer utan befintlig skötsel behövs ofta extra skötsel. Hålen (tee, fairway och green) kan behöva klippas regelbundet.

Möjlig lokalisering i Mariestad

Korgen

Korgen, eller kedjehålet som det också kallas, är en konstruktion i varmförzinkat stål. Ovanför korgen hänger ett antal kedjor som bromsar upp kastet eller putten som sedan låter disken falla ned i korgen. Kedjehålets stolpe skruvas fast i en hylsa, som i sin tur är fastgjuten i en betongplint i marken.

Utkastmarkering

Den plats man kastar ifrån på varje hål markeras med en utkastmarkering, det kan vara en hel yta vanligtvis av betong som man kastar från eller så markeras tee med en bräda med en bredd av 1-1,5 meter.

Lämpligt material för utkastmarkeringen är en tryckimpregnerad bräda som gjuts fast i betong.

Anslagstavla

En anslagstavla med karta över banan, regler, tävlingsresultat m.m. kan med fördel finnas i anslutning till det första hålet.

Högelidsskolans närområde (1)

I anslutning till Högelid IP och Högelidsskolan (F-9) finns både tätare skogspartier och ytor av mer öppen karaktär. Platsen uppfyller önskemålet om en varierad terräng som är både tät och öppen, placering intill Högelidsskolan är också strategisk för aktivitet och rörelse i närhet till skolmiljön.

En etablering i detta område skulle även kunna skapa mervärde till det planerade bostadsområdet Sjölyckan och givetvis till redan redan boende i Högelidsområdet. Vid utformning bör Sjölyckans bostadsområde beaktas så det inte påverkas negativt.

Johannesberg (2)

Johannesbergsområdet har god potential till att innehålla en attraktiv bana, fina parkmiljöer, varierande terräng och stora ytor som kan tas i anspråk. Den centrala placeringen är gynnsam, vad gäller t.ex. tillgänglighet.

Kommunen är ej fastighetsägare.

Sjukhusbacken (3)

Området kring Sjukhusbacken utgör idag ett sjönära ströv- och rekreationsområde. Med det sjönära läget och varierad topografi finns möjlighet att ta till vara på området säregna kvalitéer.

I markanvändningskartan för FÖP Mariestad är området utpekad för bostadsbebyggelse. Idag bedrivs bl.a. djuhållning i närhet till området och AME bedriver viss skötsel i delar av området.

Översiktlig kostnadsberäkning

Snopens friluftsområde (4)

I norra Mariestad, i anslutning till motions-spår, badanläggning, bollplaner mm skulle en aktivitet som diskgolf förstärka aktivitetsområdet. I området finns god tillgång till mark som kan tas i anspråk.

En nackdel med att förlägga en diskgolfbana på Snopen är det långa avståndet från staden centrum.

Mark

Utgångspunkten är att kommunal mark tas i anspråk för att undgå nya markkostnader.

Banustrustning mm

Den utrustning som måste komma till och köpas in/tillverkas är korgar och utkastmarkering.

Korgarna ska följa godkända mått enligt SFF:s diskgolfregler. En korg kan beställas av leverantör eller eventuellt tillverkas på beställning av lämpligt företag eller inom t.ex. skolverksamhet.

Utkastmarkeringar i gjuten betong kan utformas på olika sätt, t.ex. som en enkel markering eller som en större platta där man kan ta ansats.

Tommy Bessner på Innova Discgolf vilka tillhandahåller en helhetslösning för anläggande av diskgolfbanor har lämnat ett anbud som inkluderar den banustrustning som krävs för en 9-hålsbana, anbudet finns bifogat detta dokument.

Anläggning

För anläggande och uppsättning av banan är en grävsropa nödvändig för enkla markarbeten, samt transport av grus och sand mm. Två arbetare under 1-3 veckor, där tiden är beroende av terräng och typ av område där banan placeras (ex park eller skogsområde).

Kostnad för ovan nämnt (mantimmar) är beroende av vilka som är utförare och anställningsform (fas 3, plusjobbare, heltidsanställd, AME-lag).

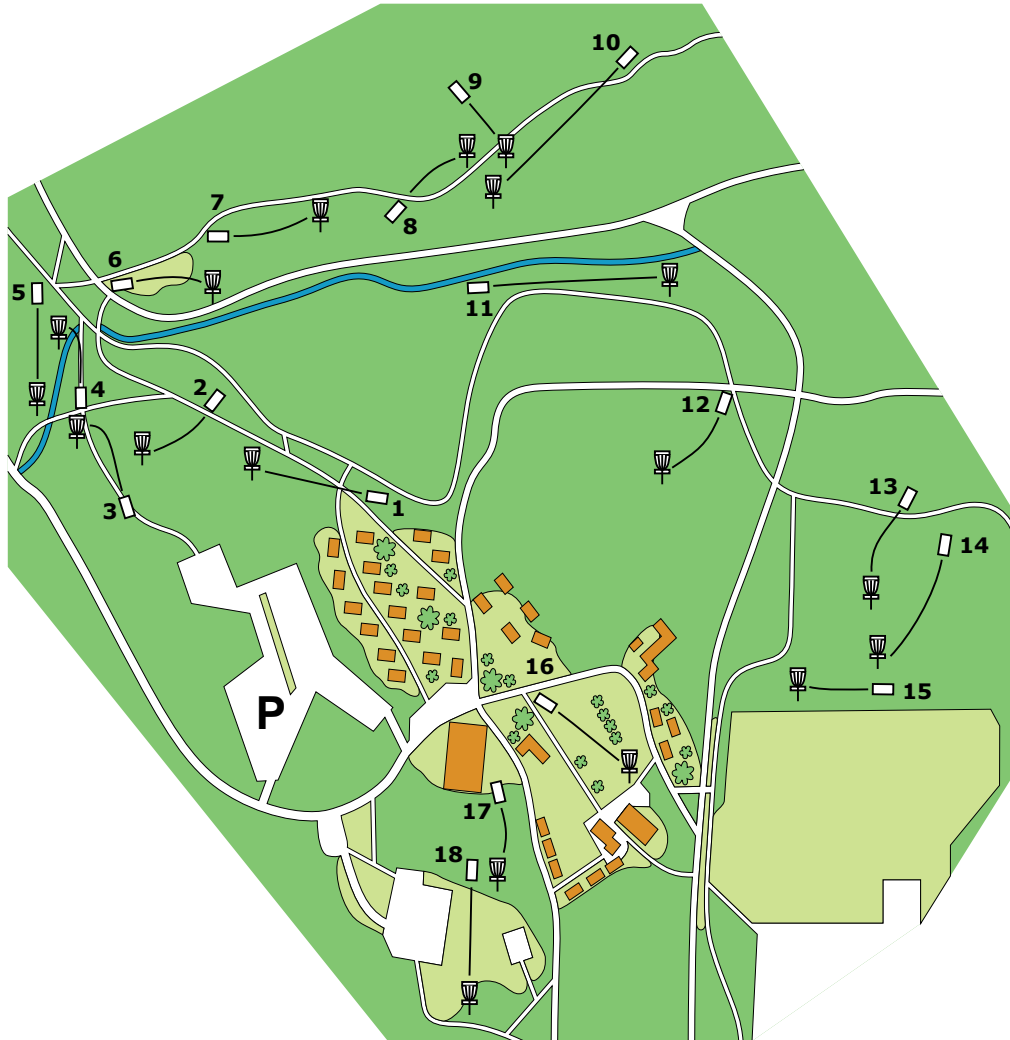
Vid anläggande av banan i kommunal regi skulle det kunna vara ett uppdrag åt AME-laget.

Drift och underhåll

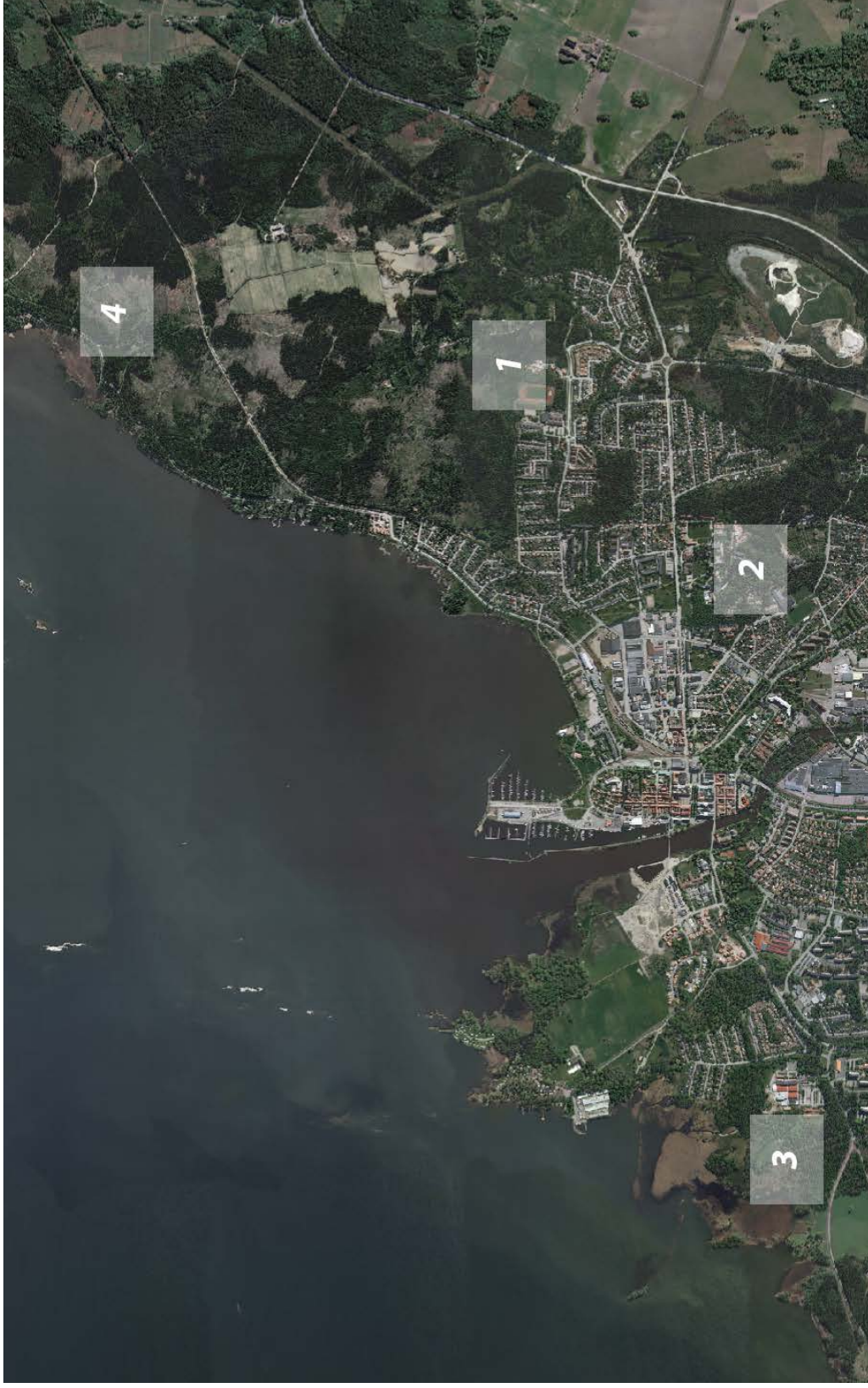
En av de viktigaste utgångspunkterna är att kostnader för drift och underhåll ska hållas låga. Eventuellt skulle ansvariga för banan vara en förening eller liknande.

Sammanfattningvis

En grov uppskattning av totalkostnad för anläggande av en 9-håls discgolfbana uppgår till ca 100 000 SEK. Delar av anläggningskostnaden berörs av var man lokaliserar banan, generellt kan sägas att slutkostnaden oftast är lägre om man uppför banan i befintlig parkmiljö än om man lägger den i naturområde. Anläggarnas anställningsform och eventuella maskiner inom organisationen har också betydelse för den totala anläggningskostnad.

Karta över Skatås 18-håls disk golfbana.

1. Högelidsskolans närområde 2. Johannesberg 3. Västra Ekudden 4. Snapens friluftsområde

MARIESTAD